

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/51/2017
Identifikačné číslo spisu: 1112216252
Dátum vydania rozhodnutia: 28.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1112216252.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I., bývajúceho v I., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Margita Lonská, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kalinčiakova 25, IČO: 36 862 282, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústredie, so sídlom v Bratislave, ul. 29. augusta 8 a 10, o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11 Cpr 4/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2016 sp. zn. 10 CoPr 7/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2016 sp. zn. 10 CoPr 7/2016 v jeho potvrdzujúcej časti týkajúcej sa úroku z omeškania a v časti výroku týkajúceho sa trov konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ktorý po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku zo 17. marca 2014 č. k. 11 Cpr 4/2012-104 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2014 sp. zn. 2 CoPr 11/2014, rozhodoval o uplatnenom nároku na náhradu mzdy s príslušenstvom z neplatného skončenia pracovného pomeru, rozsudkom z 28. októbra 2015 č. k. 11 Cpr 4/2012-213 žalobu žalobcu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že s poukazom na § 79 ods. 2 v spojení s § 252i ods. 4 Zákonníka práce v znení účinnom do 31. decembra 2012 žalobcovi vznikol nárok na náhradu mzdy v rozsahu deväť mesiacov, t. j. za obdobie od 4. mája 2012 do 4. februára 2013. V tejto súvislosti konštatoval, že dohoda o skončení pracovného pomeru bola uzatvorená dňa 26. marca 2012, konanie na súde o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru začalo pred 1. januárom 2013 (konkrétne 25. mája 2012), čo však nemení nič na skutočnosti, že k dohode o skončení pracovného pomeru, ktorá bola súdom vyhlásená za neplatnú, došlo za účinnosti § 79 ods. 2 Zákonníka práce do 31. decembra 2012. Zákonodarca na túto špecifickú situáciu pamätal, keď v § 252i ods. 4 Zákonníka práce jednoznačne určil postup, ako má súd postupovať v súvislosti s nárokmi z takto neplatného skončenia pracovného pomeru. Vychádzal zo

zistenia, že žalobca oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní a v čase rozhodovania si účastníci nič nedlžia, pretože žalovaná vyplatila žalobcovi náhradu mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom do 31. decembra 2012 za deväť mesiacov, od náhrady mzdy odrátala odstupné, ktoré žalobca je povinný vydať podľa § 222 ods. 1, 2 Zákonníka práce a výsledná suma bola žalobcovi zaplatená v júni 2012, potom, čo žalobca odmietol pristúpiť na Dohodu o urovaní navrhovanú žalovanou. Pripomenul, že náhrada mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru nemá charakter ekvivalentu mzdy, ale má povahu satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne aj sankcie voči zamestnávateľovi a z toho dôvodu nemožno žiadať úroky z omeškania z náhrady mzdy za každý mesiac jednotlivo. Za nedôvodný považoval nárok žalobcu na vyplatenie náhrady mzdy za čas dlhší ako deväť mesiacov, keď ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom ku dňu právoplatnosti medzitýmneho rozsudku na daný prípad aplikovať nemožno, a tiež nárok na úrok z omeškania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 od. 2 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 16. júna 2016 sp. zn. 10 CoPr 7/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou, stotožňujúc sa s jeho právnym záverom o nemožnosti aplikácie § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 1. januára 2013 a záverom o tom, že náhrada mzdy v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru nemá charakter ekvivalentu mzdy, ale má povahu satisfakcie, jej splatnosť nenastáva v zmysle § 119 Zákonníka práce, ale povinný sa s plnením dostáva do omeškania podľa všeobecných ustanovení Zákonníka práce (§ 256 ods. 2). V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovi nárok na úrok z omeškania nevznikol, pretože žalovaná sa do omeškania nedostala. Žalovaná po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku zo 17. marca 2014 č. k. 11 Cpr 4/2012-104 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 26. novembra 2014 sp. zn. 2 CoPr 11/2014 na náhradu mzdy v sume 5 396,71 € netto so súhlasom žalobcu započítala odstupné 3 398,45 € netto vyplatené vo vyúčtovaní mzdy za mesiac marec 2012 a po vzájomnom započítaní žalobcovi vyplatila v mesiaci jún 2015 rozdiel 1 998,26 € netto, pričom ak by žalobca akceptoval navrhovanú Dohodu o urovaní zo 6. mája 2015, bola by mu náhrada mzdy vyplatená ešte v májovom výplatnom termíne. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. V dovolaní uviedol, že ho podáva v súlade s § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p s návrhom, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd sa nesprávnym právnym záverom o tom, že náhrada mzdy nemá charakter ekvivalentu mzdy, a preto nenastáva jej splatnosť v zmysle § 119 Zákonníka práce, odklonil od ustálenej judikatúry, a to od rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. 2 Cdo 76/2011 z 31. mája 2012, sp. zn. 6 Cdo 246/2010 z 3. apríla 2012, sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009, sp. zn. 1 Cdo 180/2009 z 27. februára 2009, sp. zn. 4 Cdo 243/2008 z 27. augusta 2009, sp. zn. 3 Co 188/2010 z 3. apríla 2013 a sp. zn. 5 MCdo 8/2012 zo 4. februára 2015, v zmysle ktorých povinnosť zamestnávateľa poskytovať náhradu mzdy zamestnancovi vzniká dňom nasledujúcim po dni, keď zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní a ustanovenie § 119 ods. 1 Zákonníka práce upravuje splatnosť náhrady mzdy aj v prípadoch náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru, teda splatnosť náhrady mzdy nastáva vo vzťahu ku jednotlivým mesiacom, za ktoré je táto náhrada požadovaná. Poukázal na to, že uvedený právny názor prešiel aj kontrolou ústavnosti s odkazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 482/2013 a II. ÚS 161/09. Uviedol, že pre určenie splatnosti náhrady mzdy rozhodnutím chýba konkrétna hmotnoprávna úprava; nevyplatenie náhrady mzdy v lehote splatnosti má za následok omeškanie s možnosťou požadovať úroky z omeškania vo výške ustanovenej pre občianskoprávne vzťahy. V dovolaní ďalej namietal, že aj v prípade rozhodnutia odvolacieho súdu o nároku žalobcu na náhradu mzdy za obdobie 36 mesiacov, odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 3 MCdo 14/2014 z 21. apríla 2015. Uviedol, že ustanovenie § 252i ods. 4 Zákonníka práce zavedené novelou č. 361/2012 Z.z. upravuje nároky zamestnanca pri platnom skončení pracovného pomeru výpoveďou alebo dohodou, teda nároky na odstupné, prípadne dĺžku výpovednej doby. Pokiaľ však v tomto prípade súd určil, že skončenie pracovného pomeru dohodou z 26. marca 2012 bolo neplatným, nie je možné aplikovať

ustanovenie § 252i ods. 4 Zákonníka práce, pretože základný predpoklad jeho aplikácie, a to existencia dohody o skončení pracovného pomeru absentuje (je neplatnou od počiatku). Zdôraznil, že vo vzťahu k nárokom z neplatného skončenia pracovného pomeru novela Zákonníka práce neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia, ide v tomto prípade o tzv. nepravú retroaktivitu, nižšie súdy aplikovali na rozhodnutie nesprávnu právnu normu, bolo preto potrebné postupovať podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce po jeho novele.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené len čiastočne.

6. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol Civilný sporový poriadok treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [pozri napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 432 C.s.p. dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť len tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalobca v danom prípade dovolaním napadol tú časť potvrdzujúceho výroku rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, ktorá súvisela so splatnosťou náhrady mzdy a rozsahom nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru.

12. Žalobca v prvom rade tvrdí, že odvolací súd sa svojimi závermi, že v prípade náhrady mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru táto nemá charakter ekvivalentu mzdy, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi a že omeškanie pri uplatnení tohto nároku (satisfakcie), pri ktorom nenastáva splatnosť v zmysle § 119 Zákonníka práce, ale začína plynúť podľa všeobecných ustanovení Zákonníka práce (jeho § 256 ods. 2), odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). V tejto súvislosti poukázal aj na konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu (viď bod 3. tohto uznesenia).

13. „Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom, alebo dokonca tieto názory akceptovali, prípadne myšlienkovy na ne nadviazali a rozviedli alebo z nich vychádzali (porovnaj 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na takto vymedzený pojem ustálenej súdnej praxe najvyšší súd nadviazal v rozhodnutí z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, v zmysle ktorého do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Uvedené rozhodnutie bolo prijaté ako judikát na zasadnutí občianskoprávneho kolégia z 9. októbra 2018 a bude uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

14. V prejednávanej veci sa oba nižšie súdy riadili právnym záverom vyplývajúcim zo staršej judikatúry (konkrétne R 90/1970), podľa ktorého náhrada mzdy podľa § 61 ods. 2 Zákonníka práce nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy a ktorú bol aj schopný a ochotný vykonávať, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý bezdôvodne okamžite zrušil pracovný pomer so zamestnancom. Uvedené zaužívané klasifikovanie náhrady mzdy podľa § 61 Zákonníka práce ako „satisfakcie“ na jednej a „sankcie“ na druhej strane už ale najvyšší súd svojimi neskoršími rozhodnutiami prekonal.

15. V spojitosti s rozhodovaním o úrokoch z omeškania ako príslušenstve priznanej náhrady mzdy, najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009 uviedol, že povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy z neplatného rozviazania (skončenia) pracovného pomeru - a s tým súvisiaca splatnosť tejto náhrady - nevzniká až súdnym rozhodnutím, ale vyplýva z citovaných ustanovení hmotného práva. Nevyplatenie náhrady mzdy v lehote splatnosti má za následok omeškanie s možnosťou požadovať úroky z omeškania vo výške ustanovenej pre občianskoprávne vzťahy. Zákonník práce z roku 1965 (zákon č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov) túto možnosť jednoznačne vyjadril vo svojom § 256 ods. 2 prvá veta tak, že účastník, ktorého peňažný nárok nebol včas a riadne uspokojený, môže požadovať úroky z omeškania vo výške ustanovenej pre občianskoprávne vzťahy. Keďže terajší Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z.z.) a ani iný pracovnoprávny predpis nepodáva úpravu o úroku z omeškania, treba postupovať i v takomto prípade podľa občianskoprávných predpisov. Pri omeškaní s náhradou mzdy z neplatného rozviazania (skončenia) pracovného pomeru platí preto výška úrokov z omeškania určená nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. pre omeškanie s plnením peňažného dlhu (nariadenie v § 3 a § 4 je vykonávacím predpisom k § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

16. V tomto smere žiada sa pripomenúť aj rozhodnutie z 30. apríla 2012 sp. zn. 6 Cdo 246/2010, ktoré

bolo neskôr zverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod poradovým publikačným číslom 32/2012 (zväzok 4, ročník 2012, strana 168). Z uvedeného rozhodnutia vyplýva právny záver, že predpokladom vzniku práva na náhradu mzdy v zmysle § 61 ods. 1 Zákonníka práce je neplatné skončenie pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým zrušením alebo v skúšobnej dobe a oznámenie zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Právo na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru môže preto vzniknúť najskôr odo dňa, keď zamestnanec oznámi zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby bol ďalej zamestnávateľ. Pri náhrade mzdy ide nepochybne o uspokojenie peňažného nároku, ktorý zaniká splnením, pričom účastník je povinný nárok druhého účastníka uspokojiť včas a riadne. K omeškaniu zamestnávateľa so splnením nároku na náhradu mzdy dochádza aj v tomto prípade vtedy, ak nárok včas riadne nesplní. Omeškanie nastáva uplynutím času určeného na plnenie, t. j. ak zamestnávateľ neposkytne plnenie zamestnancovi najneskôr v posledný deň splatnosti nároku. Čas splnenia môže byť predovšetkým dohodnutý účastníkmi; môže však byť ustanovený aj právnym predpisom. Z ustanovenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce vyplýva, že náhrada mzdy je rovnako ako mzda splatná pozadu za mesačné obdobie (ak v podnikovej kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie), a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje. K omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru dochádza preto u jednotlivých náhrad miezd spravidla za ten, ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o vyslovení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Samotným právoplatným rozhodnutím o určení neplatnosti právneho úkonu, ktorým mal byť skončený pracovný pomer, totiž právo na náhradu mzdy ako hmotnoprávny nárok vyplývajúci z ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce nevzniká. Týmto deklaratórnym rozhodnutím sa len rieši otázka platnosti skončenia pracovného pomeru, ktorá v konaní o zaplatenie náhrady mzdy nemôže byť riešená ako predbežná, vzhľadom na dôsledky vyplývajúce z § 64 Zákonníka práce. Pokiaľ by v lehote uvedenej v tomto ustanovení nebola podaná žaloba o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, platila by fikcia, že pracovný pomer skončí platne, aj keby išlo o neplatný rozvázovací úkon. Aj keď teda pre rozhodnutie súdu o priznaní nároku na náhradu mzdy podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce je potrebné, aby otázka platnosti bola vyriešená v samostatnom konaní na základe žaloby podanej podľa § 64 Zákonníka práce, omeškanie zamestnávateľa s plnením tohto nároku nastáva márnym uplynutím termínu splatnosti náhrady mzdy.

17. Pre úplnosť treba uviesť, že k obdobným záverom dospel najvyšší súd aj v rozhodnutiach z 27. augusta 2009 sp. zn. 4 Cdo 243/2008, z 31. mája 2012 sp. zn. 2 Cdo 76/2011 a z 26. januára 2015 sp. zn. 5 MCdo 8/2012.

18. Vychádzajúc z doposiaľ uvedeného možno zhrnúť, že od publikovania rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 246/2010 sa jeho rozhodovacia prax ustálila (nie je teda rozdielna ako žalobca tiež tvrdí v dovolaní) v tom, že k omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (§ 119 ods. 1 veta prvá, § 256 ods. 1 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce) dochádza u jednotlivých náhrad mzdy spravidla za ten, ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Riešenie tejto otázky dovolacím súdom aj keď z pohľadu zákona č. 65/1965 Zb., ktorý bol s účinnosťou od 1. apríla 2002 zrušený, zodpovedá aj súčasnému zneniu zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce a je plne akceptovateľné aj na súčasnú právnu úpravu (k tomu porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. januára 2015 sp. zn. 5 MCdo 8/2012).

19. Nakoľko v danom prípade odvolací súd omeškanie žalovanej s plnením náhrady mzdy žalobcovi posúdil odlišne, žalobca dôvodne tvrdil, že vyššie spomenuté závery odvolacieho súdu znamenajú jasný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň zakladajú prípustnosť tejto časti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Najvyšší súd preto mohol pristúpiť k posúdeniu jeho dôvodnosti z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke vo väzbe na zistený skutkový stav. Tým zároveň posudzoval aj opodstatnenosť či neopodstatnenosť odklonu odvolacieho súdu od riešenia tejto otázky ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

20. Odvolací súd, keď pri rozhodovaní o mesačnej splatnosti náhrady mzdy - pozadu za mesačné obdobie rovnako ako pri mzde dospel k záveru, že náhrada mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru nie je takto splatná, ale je splatná ako celok a že splatnosť tejto náhrady mzdy nemôže nastať skôr, než o nej rozhodol súd, zaujal nesprávny právny záver. Nevzal pri svojom rozhodovaní zreteľ na to, že čas, dokedy má žalovaná splniť predmetný peňažný dlh, je stanovený právnym predpisom (Zákonníkom práce), nie určený rozhodnutím súdu. Opodstatnene sa preto v dovolaní namietalo nesprávne právne posúdenie veci (nároku žalobcu na úroky z omeškania v spojitosti s plnením náhrady mzdy) odvolacím súdom. Pre náhradu mzdy (bez rozlišovania, či ide o náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru alebo o inú náhradu mzdy) - ako to vyplýva zo zákonnej úpravy - je stanovená uvedená mesačná splatnosť, rovnako ako u mzdy. To, že súd náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže prisúdiť iba za podmienky, že tento nárok vznikol - odo dňa, keď zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával, a za stavu, že už rozhodol (hoci aj v tom istom - jednom - rozsudku) o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, ako už bolo napísané v predošlom texte tohto odôvodnenia, neznamená, že súd tu určuje splatnosť náhrady mzdy. Aby súd mohol rozhodnutím určovať splatnosť tejto náhrady mzdy, musela by k tomu jestvovať konkrétna hmotnoprávna úprava; takáto úprava však neexistuje. Okolnosť, že splatnosť náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru sa neurčuje súdnym rozhodnutím, má zásadný právny rozmer, súd totiž ako štátny orgán so zreteľom na článok 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

21. So zreteľom na uvedené závery nezostalo dovolaciemu súdu iné, len rozsudok odvolacieho súdu v časti úroku z omeškania a súvisiaceho výroku o trovách konania uznesením zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 C.s.p.).

22. Žalobca v dovolaní taktiež namietal, že súdy oboch inštancií vec nesprávne právne posúdili i v otázke rozsahu nároku žalobcu na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, pričom prípustnosť svojho dovolania v tejto časti vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

23. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C.s.p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p. Žalobca ale v dovolaní nešpecifikoval (nekonkretizoval) právnu otázku, o ktorej tvrdí, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ani rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 MCdo 14/2014, na ktoré poukazuje žalobca v dovolaní, nerieši žiadnu otázku, ktorá bola rozhodujúcou pre právne posúdenie v danej veci, len okrajovo uvádza uplatňovanie zákona (konkrétne Občianskeho zákonníka) na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ v prípade neexistencie prechodných ustanovení. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 432 ods. 2 C.s.p. Dovolací súd predsa nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli.

24. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (porovnaj analogicky 1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017).

25. So zreteľom na to možno konštatovať, že dovolanie žalobcu je v uvedenej časti vadné v (ne)vymedzení právnej otázky, pri ktorej riešení sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čo bolo pre posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. podstatné. Váda dovolania tejto povahy bráni dovolaciemu súdu, aby v danom prípade uskutočnil

dovolací prieskum.

26. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu v ostatnej časti smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, preto dovolanie vo zvyšnej časti odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ C.s.p.

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.